

Spokojenost s demokracií a možnosti ovlivnit podobu zákonů a rozhodování politiků

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2003</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PD.6, PD. 23, PD.34, PD. 35</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>23. – 30. 6. 2003</i>
<i>Počet respondentů:</i>	<i>1 062</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>kvótní výběr</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>12. září 2003</i>
<i>Kód tiskové informace:</i>	<i>PD30912</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Daniel Kunštát</i>

V červnovém šetření výzkumu Naše společnost 2003 jsme se rozsáhle zabývali tématem fungování orgánů státní správy a samosprávy a názory veřejnosti na to, jak je možné ovlivnit zákony a chování politiků. Nejprve jsme se zeptali obecně na spokojenost s fungováním demokracie¹. Odpovědi respondentů jsou uvedeny v tabulce 1. Další otázka se týkala spokojenosti s činností lidí, zaměstnaných ve státní a veřejné sféře² (viz tabulka 2).

Tabulka 1: Spokojenost s fungováním demokracie (v %).

Rozhodně spokojen,	2
spíše spokojen,	35
spíše nespokojen,	45
rozhodně nespokojen?"	10
NEVÍ	8

Tabulka 2: Spokojenost s počínáním úředníků ve státní a veřejné správě (v %).

velmi spokojen,	1
docela spokojen,	30
docela nespokojen,	43
velmi nespokojen."	11
NEVÍ	15

Z tabulek je zřejmé, že s fungováním demokracie vyjádřilo spokojenost 37 % oslovených, nespokojenost pak více než polovina - 55 %. S činností zaměstnanců státní a veřejné správy vyjádřila spokojenost necelá třetina respondentů (31%), nespokojenost 54 %.

¹ Otázka: „Jak jste celkově spokojen s tím, jak u nás funguje demokracie?“

² Otázka: „Jak jste spokojen se způsobem, jak se v současnosti lidé ve státní a veřejné správě, na úřadech vypořádávají se záležitostmi, které se týkají naší země?“

Součástí šetření byl i blok výroků, mapujících nejrůznější aktivity, které mohou vést ke změně zákonů. K nim se dotázaní jednotlivě vyjadřovali zda jsou účinné či nikoli³ (tabulka 3). Výroky jsou seřazeny sestupně, z hlediska míry „účinnosti“ podle názorů dotázaných.

Tabulka 3: Jak účinné jsou aktivity, vedoucí ke změně zákonů (v %)?

	rozhodně účinné	spíše účinné	spíše neúčinné	rozhodně neúčinné	účinné/ neúčinné
práce v politické straně	9	51	25	5	60/30
práce v odborech	7	41	32	9	48/41
demonstrace	7	40	38	8	47/46
soudní spor	5	35	34	13	40/47
dopisy novinám	4	27	46	18	31/64
dopis poslanci	3	23	44	19	26/63
práce v církvi	3	15	37	30	18/67
násilné akce	2	10	33	42	12/75

Poznámka: dopočet do 100 % v řádku tvoří odpověď „nevím“.

Za neúčinnější aktivitu směřující ke změně zákonů je dotázanými považována práce v politické straně, dále pak práce v odborech a demonstrace. Naopak jako nejméně efektivní se jeví práce v církvi a násilné akce.

Poslední otázka⁴ byla zaměřena na to, do jaké míry ovlivňují vybrané faktory rozhodování politiků. Faktory jsou seřazeny opět sestupně, podle míry síly vlivu z hlediska dotázaných.

Tabulka 4: Co ovlivňuje chování politiků?

	spíše silně	ani silně ani slabě	spíše slabě
úplatky a korupce	68	11	11
zájmové skupiny a lobby	56	12	21
voliči vlastní strany	54	19	23
sdělovací prostředky	53	18	25
stávky a demonstrace	39	21	36
průzkumy veřejného mínění	33	20	39
občané	23	21	54

Poznámka: dopočet do 100 % v řádku tvoří odpověď „nevím“.

Podle názorů respondentů jednoznačně neúčinněji ovlivňují chování politiků úplatky a korupce, naopak nejmenší účinnost je připisována průzkumům veřejného mínění a samotným občanům.

³ Otázka: „Zde jsou některé aktivity, které občané většinou dělají, aby změnili zákon. Jak účinné podle Vás jsou: rozhodně účinné, spíše účinné, spíše neúčinné, rozhodně neúčinné.“

⁴ „Jak moc podle Vašeho názoru ovlivňují rozhodování politiků...“